

Zabytki

Rejestr zabytków województwa śląskiego

Informacja o obiektach z terenu województwa śląskiego wpisanych do rejestru zabytków dotyczy zabytków nieruchomych (oznaczonych literą A), zabytków archeologicznych (oznaczonych literą C) oraz zabytków ruchomych z kategorii małej architektury (oznaczonych literą B). Wykaz sporządzony jest w porządku alfabetycznym według podziału administracyjnego na gminy, a w ramach gmin na miejscowości (każda gmina stanowi odrębny plik w formacie Word). W ostatniej rubryce pod numerem rejestru zabytków oraz datą wpisu podane jest województwo, w którym był obiekt w chwili wydania decyzji o wpisie do rejestru (w przypadku niektórych obiektów wydano kilka decyzji).

Wykaz zawiera informacje o obiektach wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego do dnia 31 grudnia 2014 roku. Obecnie trwają prace nad aktualizacją wykazu do którego zostaną wprowadzone nowe wpisy do rejestru zabytków oraz usunięte obiekty skreślone z rejestru zabytków.

[Zobacz rejestr zabytków Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach](#)

Gminna Ewidencja Zabytków

Zgodnie z artykułem 4 Ustawy z dnia 17 września 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (DZ.U. Nr 162 z 2003 r., poz. 1568), obowiązkiem każdej gminy jest ochrona zabytków znajdujących się na jej terenie. W związku z tym gminy mają dbać o:

- zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiające trwałe zachowanie zabytków oraz ich utrzymanie i zagospodarowanie,
- zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków,
- uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Zgodnie z ustawą w Gminnej Ewidencji Zabytków powinny być ujęte:

1. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru,
2. Inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków,
3. Inne zabytki nieruchome wyznaczone przez Wójta w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Definicję zabytku, zabytku nieruchomego oraz zabytku archeologicznego przedstawiamy poniżej:

1. Zabytek – nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich część lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową,
2. Zabytek nieruchomy – nieruchomość, jej część lub zespół nieruchomości, o których mowa w pkt 1,
3. Zabytek archeologiczny – zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym tworem.

Wykaz zabytków nieruchomych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Pawłowice ([kliknij tutaj](#))

Zobacz Szlak Architektury Drewnianej, na którym znajduje się kościół św. Katarzyny z Pielgrzymowic ([kliknij tutaj](#)).

1. **Kościół parafialny pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela z 1596 r.**, to pierwszy murowany kościół wiejski z wyposażeniem obejmującym zwornik w sklepieniu, prezbiterium, trzy portale, polichromię na północnej ścianie prezbiterium, ambonę, rzeźby, naczynia liturgiczne. *Lokalizacja: Pawłowice, ul. Zjednoczenia 52*
2. **Ruina pałacu z zachowanymi piwnicami oraz park krajobrazowy z XVIII wieku w granicach dawnego założenia parkowego.** *Lokalizacja: Pawłowice, ul. Zjednoczenia*
3. **Słup graniczny i kamienie graniczne** znajdujące się na trasie rowerowej z Pawłowic do Strumienia (grobła stanowiąca do 1920 r., kiedy to w życie wszedł Traktat Wersalski, granicę pomiędzy Cesarstwem Niemieckim a Cesarstwem Austro – Węgierskim)
4. **Drewniany Kościół parafialny pod wezwaniem św. Katarzyny z 1674 r.** (przebudowany w 1746 r.), wyposażony w zabytkowe ołtarze, obrazy, płaskorzeźbę, chrzcielnicę, rzeźby, naczynia liturgiczne, klamkę i zamek w drzwiach zakrystii oraz dwa krzyże z piaskowca znajdujące się na cmentarzu przykościelnym. Kościół znajduje się na szlaku śląskiej architektury drewnianej. Znajdują się w nim organy, na których niegdyś grywał Karol Miarka. *Lokalizacja: Pielgrzymowice, ul. Karola Miarki 6*
5. **Rezydencja rodu baronów von Reitzensteinów w Pielgrzymowicach** zbudowana w 1903 r. z fragmentem parku (Reitzensteinowie byli panami Pawłowic od końca XIX wieku, posiadali również ziemie w Pielgrzymowicach, opuścili te tereny podczas II wojny światowej, potomkowie rodu do dziś żyją poza granicami naszego kraju).
6. **Zabytkowy kościół ewangelicko-augsburski z połowy XVIII wieku**, klasycystyczny, wraz z wyposażeniem obejmującym ołtarz, ambonę, płytę kamienną z herbami, krzyż, naczynia liturgiczne i dzwon. *Lokalizacja: Golasowice, ul. Sienkiewicza 1*
7. **Dwór i park krajobrazowy z XVIII wieku** z portalem i kartuszem herbowym w wejściu głównym dworu, wykonane w kamieniu, zapewne z końca XVIII wieku, o cechach baroku. *Lokalizacja: Jarząbkowice, ul. Spółdzielcza*
8. **Spichlerz murowany z XIX wieku.** *Lokalizacja: Jarząbkowice, ul. Spółdzielcza*
9. **Kościół parafialny pod wezwaniem św. Michała Archanioła z lat 1793 – 1799** murowany, późnobarokowy wraz z wyposażeniem, obejmującym dekoracje stiukową na gurtach sklepienia i ścianach, balustradę chóru muzycznego, organy, ambonę z 1800 roku, ławy, ołtarze, obrazy, rzeźby, naczynia liturgiczne oraz figurę św. Jana Nepomucena, rzeźbioną w drewnie, polichromowaną, barokowo-ludową z przełomu XVIII i XIX wieku. *Lokalizacja: Krzyżowice ul. Kościuszki 42*
10. **Plebania przy kościele pod wezwaniem św. Michała Archanioła z 1788 roku**, murowana, barokowa. *Lokalizacja: Krzyżowice, ul. Kościuszki 42*
11. **Wyposażenie kościoła parafialnego pod wezwaniem Narodzenia Najświętszej Maryji Panny** obejmujące chór muzyczny, drzwi, ołtarze, obrazy, krucyfiks, naczynia liturgiczne, dzwon. *Golasowice*
12. **Zespół czterech obiektów stanowiących wyposażenie i otoczenie kościoła parafialnego pod wezwaniem Niepokalanego Serca Maryji** obejmujący: figurkę św. Michała Archanioła we wnęce w elewacji frontowej plebanii, krzyż przydrożny przy cmentarzu, płytę nagrobną, uszkodzoną, barokową z XVII wieku oraz nagrobek Andrzeja i Marty Fox. *Warszowice*
13. **Krzyż przydrożny obok domu nr 97 w Warszowicach**, kamienny, z 1845 roku, fundacji Frantza Funcha. *Warszowice.*
14. **Krzyż przydrożny obok domu nr 8**, kamienny, ludowy z 1842 roku. *Krzyżowice.*

Updated by: Wioleta Strzdała